

AFGRÆNSNINGSRAPPORT

Miljøvurdering Råstofplan 2020

September 2019

REGION NORDJYLLAND
– i gode hænder

INDHOLD

1 Indledning	3
Revision af Råstofplan 2016	3
2 Miljøvurderingsloven samt afgrænsning.....	6
Råstofplanen er omfattet af miljøvurderingsloven	6
Miljøvurdering af Råstofplan 2020.....	6
Grundlaget for afgrænsningen	6
Afgrænsning af alternativer	7
Sandsynlige væsentlige miljøpåvirkninger og vurdering	7
3 Opsamling.....	19
4 Procedure for høring af afgræsningsrapporten	21
Høring af berørte myndigheder	21
Berørte myndigheder	21
Høringsperiode	22

1 Indledning

Regionsrådet traf tidligere på året beslutning om at revidere den gældende Råstofplan 2016 og har på den baggrund iværksat planprocessen for den kommende Råstofplan 2020. Råstofplanen er omfattet af miljøvurderingslovens krav om miljøvurdering. Miljøvurderingen af Råstofplan 2020 vil derfor udgøre en del af grundlaget for udpegningen af eventuelle nye graveområder i Råstofplan 2020 og foretages løbende i processen med udarbejdelsen af Råstofplan 2020.

I henhold til miljøvurderingslovens § 11 skal Region Nordjylland foretage en afgrænsning af miljørapportens indhold, forud for udarbejdelsen af miljørapporten for den kommende Råstofplan 2020, der er omfattet af miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, pkt 1.

Til dette formål har regionen udarbejdet indeværende rapport. Af afgrænsningsrapporten fremgår det hvorledes regionen påtænker at afgrænse miljøvurderingen, jf. lovens § 11 og hvilke begrundelser regionen har lagt til grund for vurderingen. Rapporten sendes efterfølgende i høring hos berørte myndigheder, jf. § 32, stk. 1.

Revision af Råstofplan 2016

Regionsrådet skal hvert fjerde år gennemgå Råstofplanen for at vurdere, om der er behov for justeringer eller behov for en egentlig revidering af den gældende Råstofplan. På baggrund af bemærkninger til den tidligere udsendte Redegørelse for revision af Råstofplan 2016 i 0. offentlighedsfase traf Regionsrådet i januar 2019 beslutning om at revidere den gældende Råstofplan 2016.

Efter Regionsrådets beslutning er et debatoplæg sendt i høring i 8 uger med det formål at indkalde idéer og forslag til en kommende Råstofplan 2020.

Et væsentligt emne i debatfasen har været at få afklaret, om der er udlagt tilstrækkeligt med graveområder, og om disse indeholder tilstrækkelige mængder i de kvaliteter, der er behov for i de kommende år. Et andet væsentligt emne er ønsket om større fokus på bæredygtig udvikling og genanvendelse til erstatning for gravning af nye råstoffer.

Andre emner fra debatten er, hvordan råstofgrave kan medvirke til at skabe ny natur og rekreative områder, hvor råstofindvinding finder sted, og hvorledes grundvandsinteresser og råstofindvinding kan gå hånd i hånd. Desuden rejser debatoplægget spørgsmål om, hvordan retningslinjerne i en kommende Råstofplan bør udformes.

Det er blandt andet bemærkningerne til de opstillede spørgsmål i debatoplægget, der vil indgå i arbejdet med hvordan en ny revideret Råstofplan 2020 skal se ud.

I høringsperioden, der løb fra den 2. maj til den 5. juli 2019, har indvinderne og lodsejere desuden haft mulighed for at indsende dokumenterede forslag til nye graveområder eller til ændringer af eksisterende graveområder. Der er i høringsperioden indkommet i alt 23 konkrete forslag fra råstofbranchen. Dertil er der i høringsperioden indkommet en række bemærkninger fra hovedsageligt kommunerne, Danmarks Naturfredningsforening, foreninger og borgere.

Indkomne forslag til nye graveområder eller udvidelser af eksisterende graveområder

Der er i 0. offentlighedsfase / indkaldelse af idéer og forslag, der løb fra den 2. maj til 5. juli 2019, indkommet 23 nye forslag til graveområder eller til udvidelser af eksisterende graveområder.

Samtlige forslag er screenet efter miljøvurderingsloven. Screeningerne sendes i høring i samme periode som afgrænsningsrapporten til berørte myndigheder.

De forslag til nye graveområder, hvor det i screeningerne vurderes, at der kan forekomme en væsentlig påvirkning på miljøet ved en fremtidig råstofindvinding, vil blive miljøvurderet og inddraget i miljøvurderingen af forslag til Råstofplan 2020.

Tabellen nedenfor lister de indkomne forslag til Råstofplan 2020.

	Kommune	Adresse	Råstof	Forslagsstiller	Forslagstype
1	Brønderslev	Rebsenge	Blåler (gulbrændende)	Randers Tegl	Interesseområde i Råstofplan 2012, udtaget i Råstofplan 2016
2	Brønderslev	Øster Brønderslev	Sand	Svend Aage Christiansen	Nyt forslag
3	Brønderslev	Hellum Udv.	Sand	Svend Aage Christiansen	Nyt forslag
4	Hjørring	Nørre Harritslev Syd	Sand	Toftegaard Maskintransport	Nyt forslag
5	Hjørring	Sønder Harritslev	Sand	Toftegaard Maskintransport	Nyt forslag
6	Hjørring	Overklitvej 154	Sand	I/S Brdr. Færch	Nyt forslag
7	Hjørring	Nørumvej 101, 194 og Skallerupvej 445	Ler	Randers Tegl	Nyt forslag
8	Mariagerfjord	Sdr. Onsild	Sand, grus og sten	Kurt & Carlo Kristensen A/S	Udvidelse af eksisterende graveområde
9	Mariagerfjord	Gunderup	Sand, grus og sten	Gunderup Grus- og Stenleje	Udvidelse af eksisterende graveområde
10	Mariagerfjord	True	Sand, grus og sten	ATS Grus I/S	Udvidelse af eksisterende graveområde
11	Morsø	Skarrehagevej, Nordmors	Moler	Imerys A/S	Nyt forslag
12	Morsø	Agerøvej 34	Sand	Ivan Jepsen	Nyt forslag
13	Rebild	Gl. Skørping	Sand, grus og sten	Korshøj	Udvidelse af eksisterende graveområde

14	Thisted	Siagervej 5, Ydby	Ler (gul og rødbrændende)	Helligsø Tegl	Interesseområde i Råstofplan 2016. Ønsker status ændret til graveområde Et delområde er nyt forslag
15	Thisted	Skjoldborg	Sand, grus og sten	Henrik Thomsen	Nyt forslag
16	Thisted	Sårup	Flint	Sårup Grusværk	Udvidelse af eksisterende graveområde
17	Thisted	Skovsted	Sand, grus og sten	Agner Sejerskilde	Udvidelse af eksisterende graveområde
18	Thisted	Skovsted	Kalk / kridt	Agner Sejerskilde	Udvidelse af eksisterende graveområde
19	Vesthimmerlands	Blære	Sand, grus og sten	Kristian Rytter	Nyt forslag
20	Aalborg	Vildmosevej	Kalk / kridt	Kongerslev Kalk	Udvidelse af eksisterende graveområde
21	Aalborg	Luneborgvej 308A	Sphagnum	Lasse Christensen (Stormgaard Vildmose Kartoffler)	Nyt forslag
22	Aalborg	Rørdal	Kalk / kridt	Aalborg Portland	Nyt forslag
23	Aalborg	Kjellingbrovej, Grindsted	Blåler (gulbrændende)	Randers Tegl, Gandrup Teglværk	Nyt forslag

2 Miljøvurderingsloven samt afgrænsning

Råstofplanen er omfattet af miljøvurderingsloven

En ny revideret Råstofplan 2020 er omfattet af miljøvurderingsloven (Lovbekendtgørelse nr. 1225 af 25. oktober 2018 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)) jf. § 2 stk. 1b, da det er en plan, der fastlægger rammer for anlægsarbejder jf. bilag 3 pkt. 19 og således er omfattet af et krav om miljøvurdering.

På den baggrund træffer regionen med denne rapport afgørelse om, at der for Råstofplan 2020 skal udarbejdes en miljørapport.

Miljøvurdering af Råstofplan 2020

Region Nordjylland skal i forbindelse med udarbejdelsen af Råstofplan 2020 vurdere råstofplanens indvirkning på miljøet i Region Nordjylland. Miljøvurdering af planen er en lovpligtig opgave, der skal gennemføres efter reglerne i miljøvurderingsloven og i overensstemmelse med råstoflovens §3, som vedrører forholdet mellem beskyttelse af miljø og natur m.v. og udnyttelsen af råstofressourcerne. I overensstemmelse med rammerne for miljøvurdering af planer og programmer er miljøvurderingen af Råstofplan 2020 afgrænset til de ændringer, der er i forhold til Råstofplan 2016, og som er vurderet væsentligt miljømæssigt set ift. Miljøvurderingslovens §2 stk. 2.

Miljørapporten udarbejdes i henhold til lov om Miljøvurdering af planer og programmer. Loven har til formål at fremme en bæredygtig udvikling ved at sikre, at der foretages en miljøvurdering af de planer og programmer, hvis gennemførelse kan få væsentlig indvirkning på miljøet.

Formålet med miljøvurderingen er at belyse og vurdere råstofplanens konsekvenser for miljøet i Region Nordjylland.

Miljøvurderingen af Råstofplan 2020 vil derfor udgøre en væsentlig del af grundlaget for udpegning af graveområderne i Råstofplan 2020 og foretages løbende under udarbejdelsen af Råstofplan 2020.

Miljøvurdering af Råstofplan 2020 vil udgøre en del af beslutningsgrundlaget for den kommende Råstofplan 2020.

Grundlaget for afgrænsningen

I henhold til miljøvurderingslovens § 11 skal myndigheden, forud for udarbejdelsen af miljørapporten for planer og programmer omfattet af § 8, stk. 1, foretage en afgrænsning af miljørapportens indhold.

En afgrænsning er en tidlig fastlæggelse af hvad miljørapporten forventes at indeholde samt en afgrænsning i forhold til rapportens fokus og detaljeringsgrad. Afgrænsningsrapporten er en vigtig forudsætning for den følgende udarbejdelse af miljørapporten (miljøvurderingen) på baggrund af Miljøvurderingslovens bilag 4.

I lovbekendtgørelse nr. 1225 af 25. oktober 2018 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) er der krav om, at miljørapporten skal baseres på den sandsynlige væsentlige påvirkning inden for et bredt miljøbegreb, der omfatter følgende faktorer:

- biologisk mangfoldighed, flora og fauna

- befolkningen
- menneskers sundhed
- jordbund og jordarealer
- vand
- luft
- klimatiske faktorer
- materielle goder
- landskab
- kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser, samt arkitektonisk og arkæologisk kulturarv

Afgrænsningen af de sandsynlige og væsentlige miljøpåvirkninger gennemføres i forhold til miljøparametrene. Afgrænsningen gennemføres for at identificere de parametre, hvor der kan være sandsynlighed for en væsentlig miljøpåvirkning, og som derfor skal vurderes nærmere i miljørapporten. Hvis et eller flere miljøparametre ikke forventes at blive påvirket væsentligt, og derfor ikke vil indgå i miljørapporten, vil det blive beskrevet.

Afgrænsningsrapporten er udarbejdet med henblik på at afgrænse miljørapporten, herunder en identifikation af:

- De miljøpåvirkninger, som bliver en konsekvens – direkte eller indirekte – af udarbejdelsen af Råstofplan 2020.
- Fastlægge den overordnede vurderingsmetode for miljørapporten.
- Afgrænsning af miljøparametre, hvor der med nuværende viden om Råstofplan 2020 og de indkomne forslag til nye graveområder vurderes ikke at være en væsentlig påvirkning.

Da miljøvurderingen er en fortløbende proces vil fastlæggelse af miljørapportens indhold ofte forløbe gennem hele processen. Afgrænsningen af miljøvurderingen skal derfor i princippet anses som fleksibel.

Afgrænsning af alternativer

Regionen skal tage stilling til, om vurderingen af alternativer er relevant. Inddragelse af alternativer er et væsentligt element i miljøvurderingen, men inddragelsen af alternativer kan kræve en alsidig og til tider omfattende vurdering.

I miljørapporten skal regionen vurdere indvirkninger på miljøet som følge af råstofplanens gennemførelse og "rimelige alternativer under hensyn til råstofplanens mål og geografiske anvendelsesområde", jf. lovens § 12, stk. 1. Hvorvidt et alternativ vurderes at være "rimeligt" at inddrage i miljøvurderingen kan bl.a. bero på, at det skal være i overensstemmelse med lovgivningen, realistisk (teknisk, praktisk og økonomisk) samt at det falder inden for den pågældende myndigheds retlige og geografiske kompetence (her Region Nordjylland).

Sandsynlige væsentlige miljøpåvirkninger - metode og vurdering

Afgrænsningen af de sandsynlige væsentlige miljøpåvirkninger er gennemført i forhold til de i loven fastlagte miljøparametre. Denne afgrænsning er gennemført for at identificere de områder, hvor der kan være sandsynlighed for en væsentlig miljøpåvirkning, og som derfor skal vurderes nærmere i miljøvurderingsrapporten.

Dette er gennemgået i tabellen neden for.

I miljørapporten vil nedenstående begreber og metode blive anvendt i vurderingen, som skal forstås således:

Ingen påvirkning	<p>Parameteren findes ikke inden for eller nær de områder, hvor der er foreslået en ændring ift. Råstofplan 2016 eller indenfor de foreslåede nye forslag til graveområder.</p> <p>Dvs. ændringer og / eller områder (eks. forslag til graveområder), hvor det ikke kræver særlige hensyn at sikre mod væsentlig påvirkning. Der vil derfor ikke skulle foretages en miljøvurdering af miljøparameteren.</p>
Mindre påvirkning	<p>Parameteren findes inden for eller nær de områder, hvor der er foreslået en ændring ift. Råstofplan 2016 eller indenfor de foreslåede nye forslag til graveområder.</p> <p>Dvs. ændringer og / eller områder (eks. forslag til graveområder), hvor det kan kræve særlige hensyn, f.eks. vilkår til indvinding og efterbehandling, at sikre mod væsentlig påvirkning. Der er tale om en mindre påvirkning, som ikke i sig selv bør omfattes af en miljøvurdering.</p>
Væsentlig påvirkning	<p>Parameteren findes inden for eller nær de områder, hvor der er foreslået en ændring ift. Råstofplan 2016 eller indenfor de foreslåede nye forslag til graveområder. Dvs. ændringer og / eller områder (eks. forslag til graveområder), som er af en sådan karakter, at vilkår til afværge muligvis ikke er tilstrækkeligt.</p> <p>Væsentlig påvirkning kan ikke afvises på dette niveau i planprocessen og en miljøvurdering kan være nødvendig.</p>

	Ja	Nej	Bemærkninger
Planen er omfattet af lovbekendtgørelse nr. 448 af 10. maj 2017, bilag 3 og/eller 4	X		
Planen kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt		(X)	Ingen forslag til nye graveområder vurderes at påvirke, disse områder væsentligt. Enkelte af de eksisterende områder er beliggende tæt på eller grænser op til Natura 2000-arealer.

(Planens indvirkning på miljøet) Miljøparametre	Ingen påvirkning	Mindre påvirkning	Væsentlig påvirkning	Bemærkninger
Biologisk mangfoldighed, flora og fauna				
Eventuelle nærliggende internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000)	x			Ingen af forslagene til nye graveområder vurderes at påvirke disse områder væsentligt. Enkelte af de eksisterende graveområder i Råstofplan 2016 er beliggende tæt på Natura-2000 arealer.
Habitatnaturtyper eller andre særligt følsomme eller truede naturtyper				<p>Dette vurderes særskilt i de udarbejdede miljøscreeninger for de enkelte forslag til nye graveområder til Råstofplan 2020.</p> <p>Vurderes dette at resultere i en væsentlig påvirkning, miljøvurderes det foreslåede graveområde forud for en vurdering af, hvorvidt området kan udlægges som graveområde i Råstofplan 2020.</p>
Naturbeskyttelsesloven (§ 3-natur, beskyttelseslinjer mv.)		x		Der findes mange mindre arealer i det åbne land, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. § 3-beskyttelsen omfatter søer og vandløb, heder, moser, strandenge, ferske enge og overdrev. I § 3-beskyttede naturområder må tilstanden af naturtypen ikke ændres. Råstofindvinding vil i nogle tilfælde blive spredt, hvis naturarealer altid skal beskyttes. Der skal derfor foretages en vurdering af, om en råstofindvinding vil påvirke naturområder væsentligt. Derudover kan gravning under grundvandsspejlet i visse tilfælde også påvirke § 3-beskyttede våde naturtyper, der støder op til graveområder, hvorved en mulig påvirkning af tilstødende § 3-beskyttede arealer skal inddrages i vurderingen.
Dyreliv				<p>Dette vurderes særskilt i de udarbejdede miljøscreeninger for de enkelte forslag til nye graveområder til Råstofplan 2020.</p> <p>Vurderes dette at resultere i en væsentlig påvirkning, miljøvurderes det foreslåede graveområde forud for en vurdering af, hvorvidt området kan udlægges som graveområde i Råstofplan 2020.</p>
Planteliv				<p>Dette vurderes særskilt i de udarbejdede miljøscreeninger for de enkelte forslag til nye graveområder til Råstofplan 2020.</p> <p>Vurderes dette at resultere i en væsentlig påvirkning, miljøvurderes det foreslåede graveområde forud for en vurdering af, hvorvidt området kan udlægges som graveområde i Råstofplan 2020.</p>

(Planens indvirkning på miljøet) Miljøparametre	Ingen påvirkning	Mindre påvirkning	Væsentlig påvirkning	Bemærkninger
Spredningskorridorer				<p>Dette vurderes særskilt i de udarbejdede miljøscreeninger for de enkelte forslag til nye graveområder til Råstofplan 2020.</p> <p>Vurderes dette at resultere i en væsentlig påvirkning, miljøvurderes det foreslåede graveområde forud for en vurdering af, hvorvidt området kan udlægges som graveområde i Råstofplan 2020.</p>
Grønne områder				<p>Dette vurderes særskilt i de udarbejdede miljøscreeninger for de enkelte forslag til nye graveområder til Råstofplan 2020.</p> <p>Vurderes dette at resultere i en væsentlig påvirkning, miljøvurderes det foreslåede graveområde forud for en vurdering af, hvorvidt området kan udlægges som graveområde i Råstofplan 2020.</p>
Skovrejsning/ skovnedlæggelse		x		<p>Der kan være forslag til nye graveområder, der er beliggende i fredskov. Medtages disse forslag i en endelig Råstofplan 2020 vil en tilladelse til råstofindvinding kræve en dispensation fra skovloven. Der vil i en dispensation være krav om plantning af erstatningsskov udover en tilplantning af graveområdet.</p> <p>En vurdering af skovenes biologiske og naturmæssige værdi vil ligge til grund for en evt. dispensation.</p>
Fredning				Ingen forslag til nye graveområder ligger i fredede områder.
Nationalpark, geopark m.v.	x			<p>Dette vurderes særskilt i de udarbejdede miljøscreeninger for de enkelte forslag til nye graveområder til Råstofplan 2020.</p> <p>Vurderes dette at resultere i en væsentlig påvirkning, miljøvurderes det foreslåede graveområde forud for en vurdering af, hvorvidt området kan udlægges som graveområde i Råstofplan 2020.</p>
Jordbund og vand				
Jordforurening	x			Ingen forslag til nye graveområder ligger i områder kategoriseret som forurenede eller muligt forurenede efter jordforureningsloven.

(Planens indvirkning på miljøet) Miljøparametre	Ingen påvirkning	Mindre påvirkning	Væsentlig påvirkning	Bemærkninger
				Regionen vil i vilkårsstillelsen i en tilladelse til indvinding af råstoffer opstille vilkår, der skal forhindre forurening af jord / grundvand
Risiko for forurening		x		<p>Risikoen for forurening ved råstofindvinding kan sidestilles med risikoen for forurening fra almindelig jordbrugsmæssig drift.</p> <p>Regionen vil i vilkårsstillelsen i en tilladelse til indvinding af råstoffer opstille vilkår, der skal forhindre forurening af jord / grundvand</p>
Jordhåndtering/flytning		x		<p>I henhold til § 52 i jordforureningsloven er det forbudt at tilføre jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave.</p> <p>En evt. dispensation til tilførsel af jord til en råstofgrav eller tidligere råstofgrav skal søges hos Region Nordjylland, som i administrationen tager stilling til det enkelte jordparti.</p>
Overfladevand, herunder påvirkning af vandløb og vådområder				<p>Dette vurderes særskilt i de udarbejdede miljøscreeninger for de enkelte forslag til nye graveområder til Råstofplan 2020.</p> <p>Vurderes dette at resultere i en væsentlig påvirkning, miljøvurderes det foreslåede graveområde forud for en vurdering af, hvorvidt området kan udlægges som graveområde i Råstofplan 2020.</p>
Udledning af spildevand				<p>Dette vurderes særskilt i de udarbejdede miljøscreeninger for de enkelte forslag til nye graveområder til Råstofplan 2020. Vurderes dette at resultere i en væsentlig påvirkning, miljøvurderes det foreslåede graveområde forud for en vurdering af, hvorvidt området kan udlægges som graveområde i Råstofplan 2020.</p>
Grundvandsforhold Risiko for forurening af grundvandsressourcen		x		<p>Grundvandet vil, såfremt det ikke er beskyttet af mellemliggende gennemgående impermeable lerlag, generelt være sårbart overfor uheld som oliespild, efterfølgende arealanvendelse mv.</p> <p>Regionen har fået udarbejdet en redegørelse tilbage i 2016 af konsulentfirmaet COWI for at belyse de risici for grundvandskvaliteten som følge af råstofgravning over grundvandspejlet, både under og efter indvindingen er afsluttet. Råstofindvinding er ikke i sig selv en forurenede proces, men ved at fjerne beskyttende lag af jorden er der efter endt råstofindvinding større risiko for forurening af grundvandet. Derfor er det vigtigt at efterbehandlingsplanerne</p>

(Planens indvirkning på miljøet) Miljøparametre	Ingen påvirkning	Mindre påvirkning	Væsentlig påvirkning	Bemærkninger
				<p>sikrer, at aktiviteterne i en efterbehandlet råstofgrav ikke fører til forurening af grundvandet. Ved indvinding af sand, grus og sten fjernes typisk let gennemtrængelige lag, der ikke har ydet en væsentlig beskyttelse af grundvandet. Ved fjernelse af overjord kan der opstå en forøget sårbarhed af grundvandet overfor både nitrat og pesticider. I selve indvindingsfasen tilføres der ikke sådanne stoffer udefra og efterfølgende er det muligt at undgå en forøget forureningspåvirkning af det øvre grundvand ved tilbagelægning af muldlag.</p> <p>På baggrund af notatet vurderer regionen, at risikoen for påvirkning af grundvandet som følge af råstofindvinding er begrænset. Der er således ikke større risiko for jordforurening i forbindelse med råstofindvinding end ved alm. jordbrugsmæssig drift.</p> <p>Med de opstillede retningslinjer i Råstofplan 2016 og de beskrevne forudsætninger for råstofindvinding i graveområder, er det muligt at sikre grundvandets beskyttelse ud fra den betragtning, at der i områder med sårbart grundvand skal ske en fastsættelse af konkrete vilkår i tilladelserne til indvinding af råstoffer og i efterbehandlingsplanerne. Forudsætningen er formuleret sådan, at der i områder med særlige drikkevandsinteresser skal sikres en efterfølgende arealanvendelse uden brug af pesticider og gødning efter endt indvinding af råstofferne.</p>
Vandstandsændringer				<p>Dette vurderes særskilt i de udarbejdede miljøscreeninger for de enkelte forslag til nye graveområder til Råstofplan 2020.</p> <p>Vurderes dette at resultere i en væsentlig påvirkning, miljøvurderes det foreslåede graveområde forud for en vurdering af, hvorvidt området kan udlægges som graveområde i Råstofplan 2020.</p>
Oversvømmelsesrisiko og okkerpotentielle områder				<p>Dette vurderes særskilt i de udarbejdede miljøscreeninger for de enkelte forslag til nye graveområder til Råstofplan 2020.</p> <p>Vurderes dette at resultere i en væsentlig påvirkning, miljøvurderes det foreslåede graveområde forud for en vurdering af, hvorvidt området kan udlægges som graveområde i Råstofplan 2020.</p>

(Planens indvirkning på miljøet) Miljøparametre	Ingen påvirkning	Mindre påvirkning	Væsentlig påvirkning	Bemærkninger
Landskab, kulturarv og arkitektonisk arv				
Landskabelig værdi			x	<p>Kommunerne skal gennem deres kommuneplanlægning fremme beskyttelse, forvaltning og planlægning af landskaber. De værdifulde landskaber må som udgangspunkt ikke reduceres, og forandringer i det åbne land skal ske i respekt for den karakter og kvalitet, der knytter sig til landskaberne og om muligt medvirke til at styrke eller genoprette landskaberne. Kommunerne skal derfor have fokus på at beskytte de værdifulde landskaber og samtidig lokalisere nødvendige anlæg under hensyn til landskabet.</p> <p>Råstofindvinding kan være et væsentligt et indgreb i landskabet, som er med til at ændre på landskabsformerne og dermed blandt andet udsigten ud over landskabet.</p> <p>Råstofgravene efterbehandles efter endt indvinding, så de ikke efterlades som ar i landskabet som nye landskabsformer i form af søer og bakker. Områderne kan dermed anvendes både som naturområde og som rekreativt område, der giver mulighed for biologisk spredning.</p> <p>Dertil efterbehandles råstofgrave til landbrugsformål.</p>
Geologiske særpræg			x	<p>Råstofindvinding er et indgreb i de geologisk dannede landskaber, som ikke efterfølgende kan genskabes. Der kan etableres jordvolde, der til forveksling ligner eksempelvis en bortgravet ås, men de geologiske interesser under jordoverfladen er væk. Råstofindvinding vil derfor altid påvirke de geologiske forhold</p>
Kystnærhedszone				<p>Dette vurderes særskilt i de udarbejdede miljøscreeninger for de enkelte forslag til nye graveområder til Råstofplan 2020.</p> <p>Vurderes dette at resultere i en væsentlig påvirkning, miljøvurderes det foreslåede graveområde forud for en vurdering af, hvorvidt området kan udlægges som graveområde i Råstofplan 2020.</p>
Kulturhistoriske værdier Herunder beskyttede diger og fortidsminder		x		<p>Kommunerne skal i deres planlægning sikre de kulturhistoriske værdier samt sikre de værdifulde kulturmiljøer eller kulturhistoriske helheder i byerne og det åbne land. Dette udmønter sig i retningslinjer i kommunernes kommuneplaner samt konkrete udpegninger på kort.</p> <p>Sten- og jorddiger er beskyttet mod tilstandsændringer gennem museumsloven, hvorfor de ikke må bortgraves uden dispensation fra kommunerne. Det kan ikke udelukkes, at</p>

(Planens indvirkning på miljøet) Miljøparametre	Ingen påvirkning	Mindre påvirkning	Væsentlig påvirkning	Bemærkninger
				<p>der er beskyttede sten- og jorddiger eller fortidsminder inden for forslagene til nye graveområder.</p> <p>Regionen vil i vilkårsstillelsen i en tilladelse til indvinding af råstoffer opstille vilkår, der sikrer, at der holdes den korrekte afstand til fortidsminder og beskyttede diger m.v.</p> <p>Museerne anbefaler i mange tilfælde, at der udføres arkæologiske forundersøgelser, før råstofindvinding igangsættes. Udgiften til forundersøgelser og eventuelle udgravninger af skjulte fortidsminder, der blotlægges ved en forundersøgelse, pålægges entreprenøren med visse muligheder for statslige tilskud.</p>
Kirker og omgivelser Fredede eller bevaringsværdige bygninger, samt arkitektoniske værdier				<p>En række faktorer, der har med kulturhistoriske værdier, kirker og deres omgivelser og fredede eller bevaringsværdige bygninger at gøre, knytter sig specifikt til vurderingen af ændringer i de enkelte graveområder, og er behandlet specifikt de udarbejdede miljøscreeninger for de enkelte forslag til nye graveområder til Råstofplan 2020.</p> <p>Det er for eksempel vigtigt at bevare indsigten til og udsynet fra bl.a. kirker, særlige natur områder, skove og fortidsminder.</p> <p>Vurderes dette at resultere i en væsentlig påvirkning, miljøvurderes det foreslåede graveområde forud for en vurdering af, hvorvidt området kan udlægges som graveområde i Råstofplan 2020.</p>
Befolkning, menneskers sundhed				
Kommuneplaner og lokalplaner		x		<p>Råstofplanen må i henhold til råstoflovens § 5 ikke stride mod beslutninger eller regler efter § 3 i lov om planlægning, landsplandirektiver, miljømålsloven, Natura2000-områder eller vandområdeplanerne.</p> <p>Kommunalbestyrelserne er bundet af råstofplanen i deres planlægning og administration jf. § 5a stk. 5 i råstofloven. Kommunerne er en aktiv del af planprocessen i forhold til udarbejdelsen af Råstofplan 2020 med mulighed for både at påvirke indholdet af planen samt miljøvurderingen.</p>

(Planens indvirkning på miljøet) Miljøparametre	Ingen påvirkning	Mindre påvirkning	Væsentlig påvirkning	Bemærkninger
Begrænsninger og gener overfor befolkningen Herunder sundhedstilstand			x	<p>Lokalt vil udlæg af et graveområde altid påvirke nærområdets miljø i den tid, indvindingen står på. Der vil forekomme forøget trafik på det lokale vejnet, og der vil ofte være støj i en eller anden grad, mens råstofindvindingen står på. Adgangen til området vil ofte være begrænset.</p> <p>Udpegninger af graveområder vil ikke straks medføre en påvirkning. Det er først, når indvindingen påbegyndes, at der vil opstå gener fra trafikken samt eventuelle luft-, støv- og støjgener. Når der bliver søgt om tilladelse til gravning inden for et udpeget graveområde vil der blive stillet vilkår til indvindingen for at undgå de væsentligste gener, herunder blandt andet støj- og støvgener.</p>
Trafikafvikling/belastning		x		<p>Overordnet vil trafikken være den samme samlet set uanset den geografiske placering af et graveområde.</p> <p>Den trafik, der genereres som følge af råstofindvindingen, vil lokalt medføre en stigning i lastbiler på de omkringliggende veje, hvor der forventes ind- og udkørsel fra en råstofgrav, samt på de tilstødende veje, der fører til det overordnede vejnet.</p>
Støj, støv og vibrationer		x		<p>Graveområder er ofte beliggende i det åbne land med spredt bebyggelse, men forefindes også i nærheden af byer. Naboerne til et graveområde kan potentielt blive påvirket af øget støj, støv og luftforurening. Nye graveområder kan medføre øget påvirkning fra støv og støj i forhold til de eksisterende forhold. Endvidere kan luftforurening fra entreprenørmaskiner og lastbiler påvirke menneskers sundhed ved udledninger af især NOx og partikler. Indvinding vil foregå i åbent land, hvor der vil ske en opblanding og stor fortynding af de udledte stoffer, og dermed vil luftkvaliteten ikke blive påvirket væsentligt. Støvgener kan forekomme for de nærmeste naboer i forbindelse med gravearbejdet, sortering og transport af råstoffer fra råstofgravene.</p> <p>Støj- og støvbelastningen vil blive reguleret i råstof tilladelse, som vil stille vilkår om, at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier bliver overholdt. Tilladelsen vil stille krav til indretning og drift af grusgraven, således at eventuelle negative påvirkninger kan afværges.</p>

(Planens indvirkning på miljøet) Miljøparametre	Ingen påvirkning	Mindre påvirkning	Væsentlig påvirkning	Bemærkninger
Lys				<p>Dette vurderes særskilt i de udarbejdede miljøscreeninger for de enkelte forslag til nye graveområder til Råstofplan 2020.</p> <p>Vurderes dette at resultere i en væsentlig påvirkning, miljøvurderes det foreslåede graveområde forud for en vurdering af, hvorvidt området kan udlægges som graveområde i Råstofplan 2020.</p>
Risiko for ulykker		x		Råstofindvinding er sidestillet med landbrug. Der kan være en risiko for ulykker (arbejdsulykker).
Friluftsliv/rekreative interesser		x		<p>I takt med det stigende fokus på fritiden er der kommet større fokus på den rekreative anvendelse af naturen. Langt de fleste mennesker bor i dag i byer og har deres dagligdag her. Til gengæld er der stadig større interesse for at opleve landskabet og naturen i fritiden. Det er blevet kostbart at få mulighed for at opleve den "uforstyrrede" natur. Der er flere eksempler i Region Nordjylland på, at tidligere råstofgrave har dannet grobund for ny natur og skabt mulighed for nye rekreative muligheder. Især forholdsvis bynære råstofgrave har og har haft et stort potentiale. Mange steder har en borgergruppe være initiativtager til at lave f.eks. stier, bålplads/hytter og mountainbike ruter.</p> <p>Offentligheden har ikke adgang til råstofgraveområdet, så længe der graves i området, hvorfor området ikke kan benyttes i rekreativ henseende. Efter endt gravning kan arealet benyttes i henhold til de vilkår, der stilles til det efterbehandlede område.</p>
Påvirkning af erhvervsliv		x		<p>Råstofplanlægningen skal sikre, at der forsat vil være råstoffer af de rette kvaliteter og mængder til rådighed for byggeri, anlægsbranchen og industrien.</p> <p>Landbruget skal afgive jord, hvor efterbehandlingen ikke kan forudsættes at tilbageføre området til jordbrug.</p>
Luft, klima og ressourceforbrug				
Eventuel påvirkning af klima CO ₂ -udledning		x		Ved transport af råstofferne udledes CO ₂ . Det er et mål i råstofplanen at udlægge graveområder nok til at sikre en lokal forsyning af råstoffer og derved undgå at råstofferne skal transporteres over lange afstande.
Luftforurening		x		Der vil være en forøgelse af tung trafik, der udsender emissioner i området der grænser op til en aktiv råstofgrav.

(Planens indvirkning på miljøet) Miljøparametre	Ingen påvirkning	Mindre påvirkning	Væsentlig påvirkning	Bemærkninger
				Flere og flere råstofgrave erstatter dieseldrevne sorteringsanlæg med eldrevne og derved mindsker luftforureningen
Emissioner fra eventuel trafik til og fra området		x		Der vil være en forøgelse af tung trafik, der udsender emissioner i området der grænser op til en aktiv råstofgrav.
Arealforbrug			x	Råstofindvinding er ikke reversibel. Efter endt råstofindvinding efterbehandles arealet og kan overgå til anden anvendelse, enten landbrug, natur el. andet. Så længe en gældende Råstofplan lægger beslag på arealer som udlagte graveområder, vil der være begrænsninger i arealforbruget ift. anden planlægning.
Energier og vandforbrug		x		Der vil ved råstofindvinding forbruges energi. Kun hvor vådsortering og vask foretages forbruges vand.
Produkter, materialer, råstoffer				De naturlige råstoffer er en begrænset ressource, der forbruges ved indvinding.
Affald, genanvendelse				Råstofloven har som det første formål, at råstofindvindingen skal ske som led i en bæredygtig udvikling. Regionen arbejder for, at øge genanvendelsen af råstoffer. Der kan økonomiseres med råstofforbruget ved at stille krav til anvendelse af bestemte råstoffer til byggeri og offentlige anlægsarbejder og bedre udnyttelse af dårlige råstofkvaliteter.
Kemikalier, miljøfremmede stoffer		x		Regionen vil i vilkårsstillelsen i en tilladelse til indvinding af råstoffer opstille vilkår for brugen af kemikalier og miljøfremmede stoffer.
Kumulative påvirkninger				
Kumulative effekter og indbyrdes effekter mellem miljøparametre		x		Kumulative effekter er de påvirkninger, der forventes fra Råstofplan 2020 i samspil med eksisterende påvirkninger. Hvor det bliver vurderet i de enkelte graveområder, at en eller flere miljøparametre vil blive påvirket, er der opstillet afværgeforanstaltninger eller forudsætninger til at reducere påvirkningen, og derfor også de kumulative effekter af Råstofplan 2020. Hvor eksisterende graveområder er forslået udvidet, er udvidelsen ikke nødvendigvis en forøgelse i råstofindvindingen i området. Ofte ses udvidelsen mere som en forsættelse af område med graveaktiviteter, hvor færdiggravede

(Planens indvirkning på miljøet) Miljøparametre	Ingen påvirkning	Mindre påvirkning	Væsentlig påvirkning	Bemærkninger
				<p>områder efterbehandles i takt med, at de nye områder åbnes.</p> <p>Råstofplan 2020 dækker råstofbehovet i mindst 12 år. Nye graveområder bliver udpeget i planprocessen, mens færdiggravede områder tages ud af råstofplanen. På den måde er kumulative effekter begrænset, da antallet af graveområder ikke øges, og at der kun udpeges områder, svarende til den mængde råstoffer, der er behov for.</p>

3 Opsamling

På baggrund af de miljøparametre, der er beskrevet og vurderet i foregående kapitel, indeholder dette kapitel en kort opsamling på de miljøparametre, hvor det er regionens vurdering, at der ved vedtagelsen af en kommende Råstofplan 2020 kan blive en væsentlig påvirkning af miljøet ved de foreslåede ændringer (herunder nye forslag til graveområder).

Regionen vurderer, at nedenstående overordnede miljøparametre bør inddrages i miljøvurderingen:

- Landskab, kulturarv og arkitektonisk arv
- Luft, klima og ressourceforbrug
- Befolkning, menneskers sundhed
- Biologisk mangfoldighed, flora og fauna
- Jordbund og vand

Landskab, kulturarv og arkitektonisk arv

I denne overordnede kategori, vurderer regionen, at miljøvurderingen bør inddrage påvirkningen af den landskabelige værdi og påvirkningen af de geologiske særpræg, da råstofindvinding kan være et væsentligt indgreb, som er med til at ændre permanent på landskabsformerne og geologien.

Luft, klima og ressourceforbrug

Miljøvurderingen bør inddrage miljøparametrene 'arealforbrug' og 'genanvendelse', da Råstofplanens udlæg af graveområder inddrager arealer, hvor bl.a. kommunerne har begrænsede muligheder for planlægning. Råstoflovens formålsparagraf udtrykker, at råstofindvinding skal ske som led i en bæredygtig udvikling. Genanvendelse og ressourceforbrug har et stort fokus i samfundet – også politisk.

Befolkning, menneskers sundhed

Under denne kategori, er det særligt miljøparametrene 'Begrænsninger og gener overfor befolkningen og herunder sundhedstilstanden', 'trafikbelastning' og 'støj, støv og vibrationer' hvor eventuelle nye udlæg af graveområder kan påvirke nærmeste naboer og borgere væsentligt i den tid indvindingen står på.

Der bør i miljørapporten være fokus på afværgeforanstaltninger.

Biologisk mangfoldighed, flora og fauna

Graveområder vil i nogle tilfælde udlægges i områder med natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3. I disse tilfælde skal der foretages en vurdering af, om den givne råstofindvinding vil påvirke naturområder væsentligt.

De parametre, der indenfor denne overordnede kategori vurderes separat, i forbindelse med miljøscreeningerne af de enkelte forslag til nye graveområder (miljøgennemgangene) og vurderes at kunne påvirke miljøet væsentligt, vil blive miljøvurderet og dermed inddraget i udarbejdelsen af forslag til Miljøvurdering af Råstofplan 2020.

Vurderes det i miljøscreeningerne at et forslag til graveområde grænser op til et Natura2000 område, og at en råstofindvinding vil påvirke et Natura 2000 væsentligt, vil en naturkonsekvensrapport skulle udarbejdes forud for en vurdering af, hvorvidt området kan udlægges som graveområde i Råstofplan 2020.

Jordbund og vand

Råstofindvinding er ikke i sig selv en forurenende proces, men ved at fjerne beskyttende lag af jorden er der efter endt råstofindvinding større risiko for forurening af grundvandet. Det er derfor vigtigt, at efterbehandlingen sikrer, at aktiviteterne i en efterbehandlet råstofgrav ikke fører til forurening af grundvandet. Med de opstillede retningslinjer i råstofplanen og de beskrevne forudsætninger, sikres den efterfølgende arealanvendelse uden brug af pesticider og gødning,

Miljøparameteren 'grundvandsforhold' bør inddrages i miljøvurderingen, uanset at regionen på baggrund af det udarbejdede notat fra COWI vurderer, at risikoen for påvirkning af grundvandet som følge af råstofindvinding er begrænset.

Det er kommunerne, der varetager den efterfølgende arealanvendelse efter endt råstofindvinding og kommunerne, der er myndighed på grundvandsområdet. Mange kommuner udtrykker i deres bemærkninger en bekymring for forsat at udlægge graveområder i områder med særlige drikkevandsinteresser eller indvindingsoplande til almene vandværker.

4 Procedure for høring af afgrænsningsrapporten

Høring af berørte myndigheder

Den planlæggende myndighed skal på baggrund af miljøvurderingsloven udarbejde en afgrænsningsrapport, hvoraf det fremgår hvorledes myndigheden (her regionen) påtænker at afgrænse miljøvurderingen, jf. lovens § 11, således at det er relevante emner, der bliver miljøvurderet for forslaget til Råstofplan 2020.

Rapporten sendes i høring hos de berørte myndigheder, jf. § 32, stk. 1.

Afgrænsningshøringen efter lovens 32, stk. 1, nr. 2, kan ikke erstattes med andre typer høringer, der typisk vil ligge senere i processen. Det betyder, at manglende høring af berørte myndigheder vil være at betragte som en væsentlig mangel i vurderingen af udkastet til planen/programmet.

Fristen for høring af berørte myndigheder fastsættes konkret, jf. lovens § 32, stk. 2. Myndighederne skal dog have rimelig frist til at vurdere udkastet og fremkomme med eventuelle bemærkninger hertil.

Berørte myndigheder

Ved en berørt myndighed forstås en myndighed, som på grund af dens specifikke miljøansvar eller lokale og regionale kompetencer kan forventes at blive berørt af planens indvirkning på miljøet.

Følgende er vurderet til at være berørte myndigheder af planen, og høres i forbindelse med råstofplanlægningen:

- Banedanmark
- Beredskabsstyrelsen
- Direktoratet for Fødevareerhverv
- DSB Ejendomme
- Energistyrelsen
- Erhvervsministeriet
- Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
- Kirkeministeriet
- Kirkeministeriet, Aalborg Stift
- Kystdirektoratet
- Miljø- og Fødevareministeriet
- Miljøstyrelsen
- Miljøstyrelsen, Nordjylland
- Museum Thy
- Nationalmuseet
- Natur-/Erhvervsstyrelsen (Jordbrugskomm.)
- Naturstyrelsen
- Nordjyllands Historiske Museum
- Region Nordjylland
- SKAT
- Slots- og Kulturstyrelsen

- Social- og Indenrigsministeriet
- Statens Luftfartsvæsen
- Trafikstyrelsen
- Vejdirektoratet
- Vendsyssel Historiske Museum
- Aalborg Lufthavn
- Nordjyske kommuner

Høringsperiode

Regionsrådet ønsker at høre de berørte myndigheders vurdering af hvilke emner miljørapporten skal behandle.

Regionen ønsker jeres bemærkninger, så det er os i hænde senest tirsdag **den 29. oktober 2019**.

Regionen beklager den forholdsvis korte svarfrist, der er sat for at imødekomme regionens behandling af sagen på regionens Klima- og Miljøudvalg i november. Såfremt, at det eventuelt ikke er muligt i kommunerne at udvalgsbehandle svaret, ønsker regionen en foreløbig tilbagemelding indenfor høringsfristen og efter en eventuel udvalgsbehandling en endelig bekræftelse på indholdet af tilbagemeldingen.

I bedes sende jeres forslag til afgrænsning via e-mail til:

raastoffer@rn.dk

Ved eventuelle spørgsmål vedrørende høringen kan I rette henvendelse til Rikke Ellemann-Biltoft, telefon 97 64 82 84 eller via mail på rieb@rn.dk eller til Søren Madsen Tabor på telefon 97 64 97 03 eller via mail på stab@rn.dk

Råstofplan 2020

Regional Udvikling
Kontoret for Jordforurening og Råstoffer
Niels Bohrs Vej 30
9220 Aalborg Øst

7. august 2019

REGION NORDJYLLAND
- i gode hænder